

ЎЗБЕКИСТОН ОВОЗИ

Газетага 1918 йил 21 июлда «Иштирокию» номи билан асос солинган

Ўзбекистон Халқ демократик партиясининг газетаси Сотувда эркин нархда 1993 йил 4 август, чоршанба № 144 (21.495).

ФАОЛЛАР ЙИГИЛИШЛАРИ

«Ўзбекистон овози» муҳбирдан телефон орқали олинди. Неча Навоий вилояти фаоллари йиғилиши бўлиб ўтди. Унда шаҳар ва туманлар ҳокимлари, вилоят ҳокимлиги бўлими ва бошқармалари бошлиқлари, вилоятдаги йирик куришчи ва саноат корхоналари раҳбарлари ҳамда жамоа хўжаликларини бошқарувчи раислари иштирок этди. Йиғилишда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг шу йил 27 июлда бўлиб ўтган мажлисида республика Президентини И. Каримовнинг сўзлаган нутқидан кейин қилинган ҳақиқат ва ҳулосалар муҳокама қилинди. Йиғилиш иштирокчиларига Президентнинг маъруза аянқаманда сўзлаган нутқи эшитилган видеотасма намойиш этилди.

Фаоллар йиғилишида республика Бош вазирининг ўринбосари А. Н. Военко сўзга чиқиб, республикада иқтисодий ислохотини амалга ошириш соҳасидаги долзарб вазифалар ҳусусида фикр юритди.

Йиғилиш охирида вилоят ҳокими А. Айдаркулов сўз олиб, вилоятда иқтисодий ислохотини аҳолини ўнлаш, фермерлик ҳаракатини ривожлантириш, кичик ва кўшма корхоналарни қўлайлаштириш ҳамда республика Президентини ва ҳукумати томонидан белгиланган тадбирларга алоҳида тўхталди.

Йиғилишда қўрилган масалалар юзасидан қарорлар қабул қилинди.

М. ШАРОПОВ.

— Республика Вазирлар Маҳкамасининг 27 июль йиғилишида Президентнинг И. А. Каримовнинг маърузасида тилга олинган камчиликлар тўла-тўқис билан ҳам дахлдор, — деди вилоят ҳокими А. Х. Тошкенов. Йиғилишда фаолларнинг йиғилишида, — Қуруқ тақдан амалий ишга ўтиш, иқтисодий ислохотларни чуқурлаштириш, шу йўл билан халқнинг турмушини фаровонлаштириш пайти етди. Фермер хўжалиқларининг ишини яхшилаш, мулкчиликнинг янги, самарали шаклларига ўтиш, кўшма корхоналар ва кичик корхоналар сонини қўлайлаштириш ҳисобига янги иш жойлари

АЛОҚАЛАР МУСТАҚАМЛАНМОҚДА

Туркиянинг Бурса вилояти билан Фарғона ўрталарида дўстлик, биродарлик ривожлантириш чамбарчас боғланиб, ўзаро борди-кечди йўлга қўйилмоқда.

Бурса вилояти ҳокими Ножиет Четинкоқ бошлиқ бир гуруҳ меҳмонлар расмий ташриф билан Фарғонага келди. Туркий халқлар удумига эваз меҳмон пойига қўйилди. Бизнинг дилимиз, динимиз,

Иқтисодиёт: имконият ва изланишлар Суръат ошмоқда, лекин...

Муборак газ комплекси йил сайин кенгайиб бормоқда. Бултур ишга туширилган 12-қурилма тайёрлаш мақсадига қўйилган 2,2 миллиард кубометр газни қайта ишлаш қуввати эга бўлди. Аслида қўнда тутилган режа ҳам шундай эди.

Айни пайтда корхонанинг 14-қурилмасида иш қилини. Беш пудратчи «Қашқадарь нефтьга саноати куриши» трести курувчилари бу муҳим ишни зиммага олмишган. Шу йилнинг тўртинчи чорағида агар бунёдкорлар бир мезорда ишласалар қурилма белгиланган муддатда фойдаланишга топширилади. Шунда Муборак газ комплекси 26,2 миллиард кубометр газни қайта ишлайди.

Ҳозир курилмаган пойдевор қисми асосан тугалланиб, тегишли усуллар монтаж қилинмоқда. Дастлабки 5 та ускуна монтаж қилиб бўлинди. Лекин куриш суръатини янада ошириш мумкин. Ҳозирча ҳам, ёрдамчи ташкилотларда ҳам ишчи кучи еттишмапти, деган баҳона билан кури-

Дуёда шундай одамлар борки, улар ўзлари оддий бўлсалар-да, эл орасида обрў-эътибор қозонишган. Албатта, обрў-эътибор ўз-ўзидан келмайди.

Ана шундай хислатлар Ҳалимахонов Оллобердиевада мужассам. Зеро у ҳалол меҳнати ва ширинсухалиғи билан элда эътибор тошганлардан. Ҳалимахонов аслида чорвадор оиласида унб ўсган. Албатта, бу насбга меҳр ҳам унга ота-онасидан ўтган. У ёшлариданоқ ота-онаси билан фермага бориб, сиғирларни меҳр билан парвардлаштиришга ўрганди. Сиғирнинг суги тилида эканини чуқур ҳис этди. Ушанга ҳам мана чорак аср бўлибди. Ушандан бери Ҳалимахонов Ўзбекистон районидagi Муҳимий номи жамоа хўжалиги сўт-товар фермасида ишлаб келаётган. Хўжалик фермасида ишлайдиганлар ҳамини ойлик, йиллик топшириқларини ортиги билан бажаришларида унинг ҳам салмоғи ҳисобга бор. У ҳозир ҳам боқимчидаги сиғирларнинг ҳар биридан кунига 11—12 килограмдан сарғаймоқ сўт соғиб олаётган. Демак, бу йилги режани ҳам ошириб бажаради. Илгор сиғирсоғар ани қурилларда Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг икки йиллигини муносиб меҳнат соғварлари билан кутиб олиш йўлида астойдил меҳнат қилаётган.

Р. БАХТИЕРОВ.

Сурхондарё вилояти ҳокимлигида фаоллар йиғилиши бўлди. Унда иқтисодий ислохотнинг борини ва халқ хўжалиғи тармоқларининг 1993 йил биринчи ярмидаги иш якунлари муҳокама этилди.

Йиғилиш қатнашчилари Ўзбекистон Президентини Ислам Каримовнинг ана шу масала юзасидан Вазирлар Маҳкамасида бўлиб ўтган йиғилишда сўзлаган нутқи эсиб олинган видеотасирини кўрдилар. Шундан кейин вилоят ҳокими Ж. Норалиев маъруза нутқида Президент баён этган фикрлар асосида вилоятнинг иқтисодий-иқтисодий ривожлантириш жадваллаштириш вазифалари тўғрисида маъруза қилди.

Йиғилишда сўзга чиққанлар хўжалик юртиш шакллари тақомиллаштириш, корхоналарни давлат тасаруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш, янги иш ўринлари ташкил этиш масалаларига эътиборни қаратдилар.

Урганчада ҳам вилоят фаолларининг иқтисодий ислохотини борини ва халқ хўжалиғи тармоқларининг 1993 йил биринчи ярмидаги иш якунлари муҳокамага бағишланган йиғилиш бўлди. Вилоят ҳокими М. Жуманёзов шу ҳақда маъруза қилди.

Йиғилишда Ўзбекистон Қасаба уюшмалари федерацияси кенгашининг раиси В. Алламуродов қатнашди.

ЎЗА.

Ишолло Фарғона ҳамда Бурса вилоятлари халқларининг дўстлик алоқалари бундан буён ҳам мустақамланавери, дейди Н. Четинкоқ.

Биродарлашган вилоятлар ҳокимиятлари ўзаро иқтисодий-маданий алоқаларни ривожлантириш режаларини маслаҳатлашиб олдилар.

Шавкат ИСРОИЛОВ, «Ўзбекистон овози» муҳбири.

ХАР КУНИ метронинг аяниб, афсонавий мармар қопонасига тушиб, поёдага ўтириб, ишга борар эканман, бекатлар номининг чиройли ўзбек тилида эълон қилинишини эшитиб фахру қувончга тўлман. Мумкин экан-ку. Бу ҳеч қандай гапнинг келтирилган йўқ, аксинча жуда табиий жараён бўлди. Битта-яримта ижтимоийликнинг одам бўлса, ўзидан кўрсин. Бу дегани она тилимиз бутун кўрки билан ҳаётнинг, иш юритишнинг, муомилани муносабатнинг барча соҳаларига табиий равишда сингаб бормоқда. Бунга ҳам бизга яқинда янги ёшга туладиган улдуз Истиқлолимиз берди.

Худода минг шукрлар бўлганим, мустақиллигимиз янги ёшга тулмоқда. Эндилкида жаҳон харитасида Ўзбекистон деган ўзи ўзини ҳўжайин, ўз тақдирини ўзи белгиловчи, аяну муқаррар жумҳурият маънаси. Халқимиз кўп замонлар орадан-ўтган қилган Истиқлол бизга қулиб боқди. Ўйлаб туриб, ифтихордан эътибор кетасан, киши. Аслини олданда, мислсиз муъжиза бўй берди. Биз мустақиллик тушунчасини обдон англаб етганимиз керак. Уни маънавий-маърифат таълим олаётган қандай бахталарга муассас бўлганлигимизни билганимиз шарт. Чунки илк қар-

ЗАМОНДОШЛАРИМИЗ

Камолiddин ЮСУПОВ олган сурат.

Тадбиркорлик-замон талаби ЭЛ МАЪМУРЧИЛИГИ ЙЎЛИДА

Кейинги пайтда японларнинг тадбиркорлиги, голландларнинг ишбилармонлигини кўз-кўз қилувчи мақолалар, шиттичи ва курсатувлар бериб боришмоқда. Бизлар, албатта жаҳон ишбилармонлигига ҳавас қилишимиз керак. Қачи энди, ўзимизда ҳам шундай кўндалар қўйиб, бозорларимизда фойдаланишга ариқас. Негатки, аввалдан ота-бобларимиз сўзга сөрб қўйибди бу юрда тош устиде кул ўстирган омиликор деҳқонлар бўлишган. Аммо мустақамлашнинг пайтида деҳқоннинг иши юришмади, ерга ёлчилагани учун қўли боғлоглиқ қолаверди.

Узун туманидаги Жума Пирназаров номи жамоа хўжалиғида йиллик Нўъмонжон Шодмонов ерга меҳр қўйган ҳақиқий деҳқон. У ҳозир нафақахўр. Бутун қишлоқ ахли, қолаверса хўжалиқдаги ҳамкасблари унинг бўйрадек ердан ҳам мул-

ҳосил олишдаги омиликорлиғига қўйил қўлишди. Хўжалиқда механизатор бўлиб ишлаб юрган кезларидаям томорқа ери бирон йил экиндан бўш қолган эмас. Иил бўйи сабзавотнинг у ёки бу тури қўнариб турарди. Масалан, бу йил ҳам эрта баҳорда чиққан пивез ўрнига кечиктирилган сабзи энди. Шу томорқанинг у — бу ерида шолғом қўнарди. Ўз вақтида экиб, парвартилаб турганини учун етиштирган томорқа махсулотлари бозорнинг олди бўляпти.

Ўтган йили янгирувзорлик деҳқонлар ўз томорқасидан 1,5—2 тонна пивез олишган бўлса, Нўъмонжон ака ўғли Жумабой билан қўшилиридан беш-олти ба-

рорбар кўп, яъни рўзғори учун олиб қолганидан ташқари ўн тонна пивез олди. Уни бозорга олиб чиқиб сотган деҳқонга келадиган даромадини энди ўзининг ҳисобига оладирин.

Ҳозир Нўъмонжон аканинг учта томорқаси бор. Биринчи ўзининг қолган иккитаси эса ўғиллариники. Қобил фарзандлар ўз оталарининг қаноти остига кириб, аввало ерга меҳрни, қолаверса, ҳалол меҳнат қилиш сабогини ҳам қўлига кетмон тутган ўз оталаридан ўргаништирлар.

Дарҳақиқат, қишлоқларимизда Нўъмонжон ака сингари эл маъмурчилиги йўлида меҳнат қилаётган одамлар олиб қўйиб, ерининг умрини бекор қўзғабётган қишлоқларга ачиниб кетасан. «Ишлаган ерин яшнатар, ишламаган — қанқатар», деб халқимиз бежиз айтмаган-ку.

Маъмуржон БОТИРОВ.

Энди бу боғлар Меҳржон байрам, Абдулла Қодирий, Эрам боғи, Ўзбекистон Миллий боғи, Бобур боғи деб аталиб, ҳаётимизга сингиб кирдики, бу ҳам Истиқлол шарофати эканини яхши билдимиз. Фрунзе, Қўйишев, Калинин, Оржоникиде номларидида кўчаю хўжалик, сарюю қопоналар минглаб эди. Мен ўзим Қашқадарь вилоятининг Қосон туманиданман. Шу ернинг чет, пахса деворли бир кўчасига Суворов номи қўйилганини кўриб ёқа ушлаганман. Шу номин қўйишга бизни ҳеч ким мажбур этмаган. Бу ўзимизнинг ишимиз эканини маълум.

ТАСАВВУР ҚИЛИНГ, авазиларим, қандай эрку адолатларга муассар бўлмоқда. Эндилкида Тошкентда Амир Темури бозоримизда катта кўча бор. Тез орада бу улдуз отининг азбардаст ҳайкаллари ўзлари номларидида қўрмак майдонда қад кўтарди. Бу гапларнинг нечоғли буюклигини ўйлаб қўйишимиз керакми? Бу ўз-ўзидан бўлаётган йўқ. Мустақиллик шарофати, муҳтарам Президентимизнинг жасоратли фаолияти сабабли шундай уфқларга чиқди. «Юбилейнинг» деган ҳашаматли спорт сароинининг Алломиш номида айтилиши нақадар гўзал ва маъсдага мувофиқ! Собиж ТуркВО жойлашган маҳобатли бинода бутун Ўзбекистон мудофая вазирлиги иш олиб бормоқда. Бу ташкилотни ўзбек саркардаси бошқармоқда. Наврўз, Рамазон ва Қурбон ҳайити каби муқаддас байрамларимиз ўзини қўлга қўйиб қайтарилиб, халқ ҳаёти қўрғида айланганлиги — бу тақдирнинг, мустақиллигининг бизга буюк марҳамати эмасми?

(Давоми иккинчи бетда).

ЎЗБЕКИСТОН ОВОЗИ

Ўзбекистон Халқ демократик партиясининг газетаси Сотувда эркин нархда 1993 йил 4 август, чоршанба № 144 (21.495).

ШУ КУНЛАРДА Ватанимиз пойтахтида АҚШ жамоат ва сийёсий арбоби, халқаро юристлар компанияси президенти, 1996 йили АТЛАНТАДА ўтказилган олимпиада ўйналган ташкилий қўмитасининг раиси Эндрио Янг бошчилигидаги америкалик ишбилармонлар меҳмон бўлиб туришибди.

Кўни кеча меҳмонлар киночлар ўйида оммавий ахборот воситалари вакиллари билан учрашдилар. Жаноб Эндрио Янг журналистларнинг саволларига жаваб бера туриб Ўзбекистонда саёҳат ва туризмнинг имкониятлари катта эканини таъкидлади. Океан ортида мустақил Ўзбекистон дунёдаги эътиборли давлатлар сифатида тилга олинди деган фикрни билдирди. Унинг мулоҳазасига қараганда Ўзбекистонга халқаро миёнадаги йирик тадбиркор ва ишбилармонларнинг асарларини келтириш самарали кечар экан. Меҳмонлар ривожланиш ва тарққиб йўлида мамлакатимиз халқига ва раҳбарларига омад тилади.

Байрам шарафига

ҲАШАР — ЭЛГА ЯРАШАР

НАМАНГАН вилоятида давлатимиз мустақиллигининг икки йиллиги байрами шарафига ҳашар ўтказилган бўлди.

Умумхалқ меҳнат байрами 14 августга мўлжалланган бўлиб, кўчалар, боғлар, ҳибоблар, маҳали ва қишлоқлар ободлаштирилади, саноат корхоналарида меҳнат қайнайди. Шу кўни бир неча миллион сўмлик махсулот ишлаб чиқариш мўлжалланмоқда. Ҳашардан тушган маблағнинг асосий қисми иқтисодий эҳтиёжларни қондиришга, қолгани эса муҳтож оилаларга ёрдам тариқасида сарфланади.

Диёримиз меҳмонлари

БУХОРО — МАФТУНКОР ШАҲАР

УМУМХИТОЙ халқ вакиллари мажлиси доимий қўмитаси раисининг ўринбосари Темури Давомат бошчилигидаги делегация Бухорода меҳмон бўлди.

Меҳмонлар қадимий ва навқирон шаҳарнинг савдо чорраҳалари, Амрининг санъат музейига айлантирилган қўш қаватли газнас, Қўқалдош мадрасаси, Нодир Девонбеги хонақоҳини бориб кўрдилар. Буюк аллома Ваҳодудхон Наҳшбанд мақбарасини зиёрат қилдилар. Самонийлар мақбараси, Чашмайи Аюб, Мирара мадрасаси каби қадимий меъморилик обидаларини кўрган меҳмонлар Бухорини мафтунокор шаҳар, деб эътироф этдилар.

Кеча меҳмонлар халқаро маданий-маърифий алоқалар миллий ассоциациясида бўлдилар. Учрашувда Хитой ва Ўзбекистон халқлари ўртасидаги ҳар томонлама муносабатлар ҳақида фикр юритилди. Ассоциация раиси Н. Гоибов меҳмонларга ўзаро алоқалар ҳақида сўзлади. Темури Давомат меҳмоннаво халқимизга ташаккур билдириб, борди-кечдиларни яхши йўлга қўйишга чорлади.

Маданий алоқалар

АҚШДА ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН МУЗЕИИ

И. В. САВИЦКИЙ номдаги Қорақалпоғистон давлат музейи директори М. Бобоназарова АҚШдан келган тақлифга кўра океан ортига сафар қилди.

Сафар чоғида Америка Юсиа ахборот агентлиги ва «Фелпс Стокс» жағмармаси унга ҳомийлик қилди. Ўтказилган анжуманда Россия, Литва, Латвия, Эстониядан ҳам вакиллар қатнашди. Нью-Йорк, Вашингтон, Сан-Франциско, Чикаго, Окленд музейлари галереялари, Эндрио Карнеги номдаги машҳур маданий марказида бўлдилар. Музей-метрополитени зиёрат қилишди. АҚШ конгресси аъзоси сенатор Рид Миллий галерея раҳбарлари олдида Қорақалпоғистон музейи кўргазмасини ташкил этиш вазифасини қўйди. Бу бежиз эмас. Чунки Қорақалпоғистонда дунёдаги ягона экспонатлар сақланмоқда.

Электрлаштириш

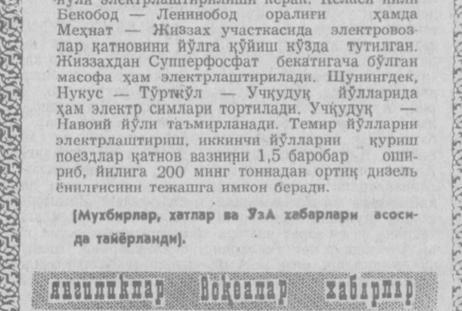
УЗОҚ ЯҚИН, ОГИР ЕНГИЛ БУЛАДИ

1993-1994 йиллар ва 2000 йилгача бўлган даврда Ўрта Осиё темир йўли электрлаштиришнинг бош дастури ишлаб чиқилди.

Ана шу дастурга кўра, Ховос — Жиззах йўли электрлаштирилиши керак. Келаси йили Бекобод — Ленинобод оралиги ҳамда Меҳнат — Жиззах участкасида электровозлар қатновини йўлга қўйиш кўзда тутилган. Жиззахдан Супперфосфат бекатига ҳамда Буга масофа ҳам электрлаштирилади. Шунингдек, Нукус — Тўрғўул — Учқудуқ йўлида ҳам электр симлари тортилади. Учқудуқ — Навоий йўли таъмирланади. Темир йўллари электрлаштириш, иккинчи йўллари куриш поездлар қатновини вазирини 1,5 баробар ошириб, йилга 200 миң тоннадан ортиқ дизель ёнилғисини тежашга имкон беради.

[Муҳбирлар, хотлар ва ЎЗА хабарлари асосида таъйирланди].

ЎЗБЕКИСТОН ОВОЗИ

Миллий истиқлол мафкураси ҳақида мулоҳазалар

Жамият тараққиёти ўзининг ҳар бир янги босқичида янги мақсад ва гоғаларга таянган ҳолда олмиш янгилаштириш сари етаклайди. Ана шу даврда эски ақидалар ва таъмойлар ўз ўрнини янги гоғаларга бўшатиб беради.

Миллий истиқлол йўлидан борётган республикамиз ҳаққидан ўз бошларидан худди шундай ваъзанинг кечирмоқдалар. Халқимиз онгиде эски коммунистик мафкура ўрнини янги миллий истиқлол мафкураси, соғлом фикр мафкураси эгалламоқда.

Албатта бунга республикамизда бўй бераётган ўзгаришлар, халқимизнинг илмий-фидоаларини маънавий раҳбарларнинг зарурати сабаб бўлмоқда. Шунинг учун ҳам Президентимиз И. А. Каримов республика Олий Кенгаши XII сессиясида сўзлаган нутқида ушбу масалани аниқ фидоала берди.

«Олдимизда турган оғир муҳим вазифа, — деди у — бу миллий истиқлол мафкурасини яратиб ва ҳаётимизга татбиқ этишди».

Кейинги пайтда газета ва журналлар саҳифаларида, радио ва телевидение орқали олимлар, публицист ва ёзувчилар, журналист ва раҳбар кадрлар бу борада ўз фикр-мулоҳазаларини билдирмоқдалар. Назаримда, ҳали биз мафкура масаласининг туб моҳиятини баъзан чуқур билмаслигимиз сезилиб қолаёттир.

Ушбу мафкуранинг ўзи нима? У қандай ва қайси таъмойлар асосида қўрилади? Мафкура — бу гоғалар мажмуасидан иборат бўлиб, у ёни бу ижтимоий гуруҳ маънавиятини фидоалайди.

Мафкура — бу гоғалар мажмуасидан иборат бўлиб, у ёни бу ижтимоий гуруҳ маънавиятини фидоалайди. Шунинг учун ҳам мафкура масаласининг туб моҳиятини баъзан чуқур билмаслигимиз сезилиб қолаёттир.

Ушбу мафкуранинг ўзи нима? У қандай ва қайси таъмойлар асосида қўрилади? Мафкура — бу гоғалар мажмуасидан иборат бўлиб, у ёни бу ижтимоий гуруҳ маънавиятини фидоалайди.

Ушбу мафкуранинг ўзи нима? У қандай ва қайси таъмойлар асосида қўрилади? Мафкура — бу гоғалар мажмуасидан иборат бўлиб, у ёни бу ижтимоий гуруҳ маънавиятини фидоалайди.

Ушбу мафкуранинг ўзи нима? У қандай ва қайси таъмойлар асосида қўрилади? Мафкура — бу гоғалар мажмуасидан иборат бўлиб, у ёни бу ижтимоий гуруҳ маънавиятини фидоалайди.

Ушбу мафкуранинг ўзи нима? У қандай ва қайси таъмойлар асосида қўрилади? Мафкура — бу гоғалар мажмуасидан иборат бўлиб, у ёни бу ижтимоий гуруҳ маънавиятини фидоалайди.

Ушбу мафкуранинг ўзи нима? У қандай ва қайси таъмойлар асосида қўрилади? Мафкура — бу гоғалар мажмуасидан иборат бўлиб, у ёни бу ижтимоий гуруҳ маънавиятини фидоалайди.

Ушбу мафкуранинг ўзи нима? У қандай ва қайси таъмойлар асосида қўрилади? Мафкура — бу гоғалар мажмуасидан иборат бўлиб, у ёни бу ижтимоий гуруҳ маънавиятини фидоалайди.

Ушбу мафкуранинг ўзи нима? У қандай ва қайси таъмойлар асосида қўрилади? Мафкура — бу гоғалар мажмуасидан иборат бўлиб, у ёни бу ижтимоий гуруҳ маънавиятини фидоалайди.

халқлари ўз олдларига инсонпарвар мафкура индлагилар. 1) Илмийлик 2) Давомийлик 3) Хуқуқийлик 4) Миллий қадриятларнинг ҳисобга олиниши ва ҳоказолар.

Демак, бу ерда биз мафкуранинг асосий принципларидан баъзи бирларини санаб ўтдик. Масала шундан иборатки, ўша принципларнинг илмий-маънавий моҳиятини очиб берилгандагина мафкуранинг тўлақонли хусусиятлари намойён бўлади.

Ушбу мафкура бугунги кундаги республикамиз олим ва тарихнависларига сабоқ бўлди. Буни, деб тўла ишонч билан айтолмаймиз.

Баъзан ҳозирги кунда бошқа бир йўналиш кўзга ташланади. Бу ерда тарихнависларимиз (кег маънода) ўтмишда тарихни бузиб кўрсатишни кескин қоралаш билан бирга ўзлари ҳам воқеа ва рақамларни сохта талқин қилишга йўл қўйяптилар.

Ушбу мафкура бугунги кундаги республикамиз олим ва тарихнависларига сабоқ бўлди. Буни, деб тўла ишонч билан айтолмаймиз.

Баъзан ҳозирги кунда бошқа бир йўналиш кўзга ташланади. Бу ерда тарихнависларимиз (кег маънода) ўтмишда тарихни бузиб кўрсатишни кескин қоралаш билан бирга ўзлари ҳам воқеа ва рақамларни сохта талқин қилишга йўл қўйяптилар.

Ушбу мафкура бугунги кундаги республикамиз олим ва тарихнависларига сабоқ бўлди. Буни, деб тўла ишонч билан айтолмаймиз.

Баъзан ҳозирги кунда бошқа бир йўналиш кўзга ташланади. Бу ерда тарихнависларимиз (кег маънода) ўтмишда тарихни бузиб кўрсатишни кескин қоралаш билан бирга ўзлари ҳам воқеа ва рақамларни сохта талқин қилишга йўл қўйяптилар.

Ушбу мафкура бугунги кундаги республикамиз олим ва тарихнависларига сабоқ бўлди. Буни, деб тўла ишонч билан айтолмаймиз.

Баъзан ҳозирги кунда бошқа бир йўналиш кўзга ташланади. Бу ерда тарихнависларимиз (кег маънода) ўтмишда тарихни бузиб кўрсатишни кескин қоралаш билан бирга ўзлари ҳам воқеа ва рақамларни сохта талқин қилишга йўл қўйяптилар.

Ушбу мафкура бугунги кундаги республикамиз олим ва тарихнависларига сабоқ бўлди. Буни, деб тўла ишонч билан айтолмаймиз.

Баъзан ҳозирги кунда бошқа бир йўналиш кўзга ташланади. Бу ерда тарихнависларимиз (кег маънода) ўтмишда тарихни бузиб кўрсатишни кескин қоралаш билан бирга ўзлари ҳам воқеа ва рақамларни сохта талқин қилишга йўл қўйяптилар.

Ушбу мафкура бугунги кундаги республикамиз олим ва тарихнависларига сабоқ бўлди. Буни, деб тўла ишонч билан айтолмаймиз.

Баъзан ҳозирги кунда бошқа бир йўналиш кўзга ташланади. Бу ерда тарихнависларимиз (кег маънода) ўтмишда тарихни бузиб кўрсатишни кескин қоралаш билан бирга ўзлари ҳам воқеа ва рақамларни сохта талқин қилишга йўл қўйяптилар.

Ушбу мафкуранинг ўзи нима? У қандай ва қайси таъмойлар асосида қўрилади? Мафкура — бу гоғалар мажмуасидан иборат бўлиб, у ёни бу ижтимоий гуруҳ маънавиятини фидоалайди.

Хусусий принциплари қуйидагилар: 1) Илмийлик 2) Давомийлик 3) Хуқуқийлик 4) Миллий қадриятларнинг ҳисобга олиниши ва ҳоказолар.

Демак, бу ерда биз мафкуранинг асосий принципларидан баъзи бирларини санаб ўтдик. Масала шундан иборатки, ўша принципларнинг илмий-маънавий моҳиятини очиб берилгандагина мафкуранинг тўлақонли хусусиятлари намойён бўлади.

Ушбу мафкура бугунги кундаги республикамиз олим ва тарихнависларига сабоқ бўлди. Буни, деб тўла ишонч билан айтолмаймиз.

Баъзан ҳозирги кунда бошқа бир йўналиш кўзга ташланади. Бу ерда тарихнависларимиз (кег маънода) ўтмишда тарихни бузиб кўрсатишни кескин қоралаш билан бирга ўзлари ҳам воқеа ва рақамларни сохта талқин қилишга йўл қўйяптилар.

Ушбу мафкура бугунги кундаги республикамиз олим ва тарихнависларига сабоқ бўлди. Буни, деб тўла ишонч билан айтолмаймиз.

Баъзан ҳозирги кунда бошқа бир йўналиш кўзга ташланади. Бу ерда тарихнависларимиз (кег маънода) ўтмишда тарихни бузиб кўрсатишни кескин қоралаш билан бирга ўзлари ҳам воқеа ва рақамларни сохта талқин қилишга йўл қўйяптилар.

Ушбу мафкура бугунги кундаги республикамиз олим ва тарихнависларига сабоқ бўлди. Буни, деб тўла ишонч билан айтолмаймиз.

Баъзан ҳозирги кунда бошқа бир йўналиш кўзга ташланади. Бу ерда тарихнависларимиз (кег маънода) ўтмишда тарихни бузиб кўрсатишни кескин қоралаш билан бирга ўзлари ҳам воқеа ва рақамларни сохта талқин қилишга йўл қўйяптилар.

Ушбу мафкура бугунги кундаги республикамиз олим ва тарихнависларига сабоқ бўлди. Буни, деб тўла ишонч билан айтолмаймиз.

Баъзан ҳозирги кунда бошқа бир йўналиш кўзга ташланади. Бу ерда тарихнависларимиз (кег маънода) ўтмишда тарихни бузиб кўрсатишни кескин қоралаш билан бирга ўзлари ҳам воқеа ва рақамларни сохта талқин қилишга йўл қўйяптилар.

Ушбу мафкура бугунги кундаги республикамиз олим ва тарихнависларига сабоқ бўлди. Буни, деб тўла ишонч билан айтолмаймиз.

Баъзан ҳозирги кунда бошқа бир йўналиш кўзга ташланади. Бу ерда тарихнависларимиз (кег маънода) ўтмишда тарихни бузиб кўрсатишни кескин қоралаш билан бирга ўзлари ҳам воқеа ва рақамларни сохта талқин қилишга йўл қўйяптилар.

Ушбу мафкура бугунги кундаги республикамиз олим ва тарихнависларига сабоқ бўлди. Буни, деб тўла ишонч билан айтолмаймиз.

Баъзан ҳозирги кунда бошқа бир йўналиш кўзга ташланади. Бу ерда тарихнависларимиз (кег маънода) ўтмишда тарихни бузиб кўрсатишни кескин қоралаш билан бирга ўзлари ҳам воқеа ва рақамларни сохта талқин қилишга йўл қўйяптилар.

Ушбу мафкуранинг ўзи нима? У қандай ва қайси таъмойлар асосида қўрилади? Мафкура — бу гоғалар мажмуасидан иборат бўлиб, у ёни бу ижтимоий гуруҳ маънавиятини фидоалайди.

Авваллар... Воқеалар... Хабарлар... **„БИЗ КИМ МУЛКИ ТУРОН..“**

ТОЖИКИСТОН КУТМОҚДА

○ ДУШАНБЕ. Тоҷикистон Олий Кенгаши раиси Имомал Раҳмонов бу ерда содир бўлган воқеалардан хавфсиз республикамиз тарқ этиб кетган барча фуқароларга яна она ватанларига қайтишлари ҳақида мувожабат қилди.

ҚАЛБАКИ ПУЛЛАР

○ АЛМАТИ. Қозғоғистон Республикаси Ички ишлар вазирлигининг органлари ходимлари мамлакатнинг бир неча вилоятларида қалбаки пуллари савдога жорий этишга уринган бир неча кишига қўлга олди.

ХАЛҚАРО ҲАВО ЙўЛЛАРИ

○ АШГАБАТ. Туркменистон фуқаролар авиацияси миллий бошқармаси Америка компанияларидан янги «Бонг» самолётларини сотиб олишни режалаштирмоқда.

ҚИРГИЗИСТОН ДЕНГИЗ ПОРТИ

○ БИШКЕК. Қирғизистон Республикаси ҳукумати мамлакат савдо ва моддий ресурслар вазирлигининг Фин кўрфазини қирғизга «Сосновий бор» портида денгизга ташлагани юзларини қайта ишлаш учун Россия — Қирғизистон қўшма корхонасини яратиш тўғрисидаги тасқилим қўллагу-қувватлади.

ЧЕГАРА МУАММОСИГА ДОИР

○ АШГАБАТ. Россия ташқи ишлар вазирлигининг биринчи ўринбосари Анатолий Авадийн бу ерга келди.

НОНИНГ НАРХИ ОШИДИ

○ БИШКЕК. Қирғизистон Республикасида шу ҳафтадан бошлаб нон ва нон маҳсулотларининг нархи ошди.

«ШОХНОМА»НИНГ 1000 ИЛЛИГИ

○ ДУШАНБЕ. Республика Олий Кенгаши Президентининг қарорига биноан Абулқасим Фирдавсийнинг «Шоҳнома» асари 1000 йиллигига муносиватини нишонланадиган бўлди.

ХИТОЙ ПАРЛАМЕНТИ ДЕЛЕГАЦИЯСИ ТАШРИФИ

○ Халқ вакиллари Умумхитой Мажлиси Доимий Комитети раисининг ўринбосари Темур Давомат бошлиқ Хитой Халқ Республикаси парламент делегацияси Тоҷикистонда бўлди.

ҚОЧКИНЛАРГА ЕРДАМ БЕРИШ БУЎНЧА БИТИМ

○ ДУШАНБЕ. Республика Меҳнат ва аҳолини иш билан таъминлаш вазирлиги Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг қочқинлар иши бўйича олий комиссариати бошқармаси билан икки нисбатлар зарар қўрган 365 минг кишига ёрдам кўрсатиш юзасидан битим тўзди.

«ҒАЙРАТ» МЕДАЛИ

○ Туркменистон Республикасининг олий мукофотларидан бири — «Ғайрат» медали Туркменистон Вазирлар Маҳкамаси Раисининг ўринбосари Валерий Отчерцовга берилди.

○ «Марказий Осиё давлатлари азбоб агентликлари ва рўзномаларидан олинди».

ИСТИҚЛОЛ НЕЪМАТЛАРИ

(Давомий. Боши биринчи бетда).

Жумҳуриятимизда чиқабатган рўзномаларнинг номлари ҳам «Халқ сўзи», «Ўзбекистон овози», «Туркистон» ва бошқалар. Истиқлолдан бир эгиз ҳикоят. Эндиликда ўз матбуот байрамимиз қарор топди.

Ушбу мафкуранинг ўзи нима? У қандай ва қайси таъмойлар асосида қўрилади? Мафкура — бу гоғалар мажмуасидан иборат бўлиб, у ёни бу ижтимоий гуруҳ маънавиятини фидоалайди.

Ушбу мафкуранинг ўзи нима? У қандай ва қайси таъмойлар асосида қўрилади? Мафкура — бу гоғалар мажмуасидан иборат бўлиб, у ёни бу ижтимоий гуруҳ маънавиятини фидоалайди.

Ушбу мафкуранинг ўзи нима? У қандай ва қайси таъмойлар асосида қўрилади? Мафкура — бу гоғалар мажмуасидан иборат бўлиб, у ёни бу ижтимоий гуруҳ маънавиятини фидоалайди.

Ушбу мафкуранинг ўзи нима? У қандай ва қайси таъмойлар асосида қўрилади? Мафкура — бу гоғалар мажмуасидан иборат бўлиб, у ёни бу ижтимоий гуруҳ маънавиятини фидоалайди.

юзасидан қилинаётган ишларнинг салмоғи миқёси мислсиздир. Ўз миллий мафкурамизни шакллантириш, Ватанга муҳаббат туйғусини ҳар бир инсон қалбига сингирдириш, соғлом авлодни шакллантириш юзасидан жумҳуриятимизда бошланган ишлар қўғилларини инфторга тўлдирди.

Ушбу мафкуранинг ўзи нима? У қандай ва қайси таъмойлар асосида қўрилади? Мафкура — бу гоғалар мажмуасидан иборат бўлиб, у ёни бу ижтимоий гуруҳ маънавиятини фидоалайди.

Ушбу мафкуранинг ўзи нима? У қандай ва қайси таъмойлар асосида қўрилади? Мафкура — бу гоғалар мажмуасидан иборат бўлиб, у ёни бу ижтимоий гуруҳ маънавиятини фидоалайди.

Ушбу мафкуранинг ўзи нима? У қандай ва қайси таъмойлар асосида қўрилади? Мафкура — бу гоғалар мажмуасидан иборат бўлиб, у ёни бу ижтимоий гуруҳ маънавиятини фидоалайди.

Ушбу мафкуранинг ўзи нима? У қандай ва қайси таъмойлар асосида қўрилади? Мафкура — бу гоғалар мажмуасидан иборат бўлиб, у ёни бу ижтимоий гуруҳ маънавиятини фидоалайди.

Ушбу мафкуранинг ўзи нима? У қандай ва қайси таъмойлар асосида қўрилади? Мафкура — бу гоғалар мажмуасидан иборат бўлиб, у ёни бу ижтимоий гуруҳ маънавиятини фидоалайди.

Ушбу мафкуранинг ўзи нима? У қандай ва қайси таъмойлар асосида қўрилади? Мафкура — бу гоғалар мажмуасидан иборат бўлиб, у ёни бу ижтимоий гуруҳ маънавиятини фидоалайди.

РАИС ЯНТОҚ ЧОПДИ

«Қумқўрғон» жамоа хўжалиги бошқарувчиси (Қумқўрғон райони) жамоага аъзоаман деган одам чорва учун 500 килограмдан дағал хашак чопиб берсин, деган қарорга келди.

Жамоанинг миндан зиб аъзоси бор. Шу ташаббуси шарафати билан 500 тонна дағал хашак (қуруқ ҳолда) жамғарилиши тайин гап.

Ушбу мафкуранинг ўзи нима? У қандай ва қайси таъмойлар асосида қўрилади? Мафкура — бу гоғалар мажмуасидан иборат бўлиб, у ёни бу ижтимоий гуруҳ маънавиятини фидоалайди.

Ушбу мафкуранинг ўзи нима? У қандай ва қайси таъмойлар асосида қўрилади? Мафкура — бу гоғалар мажмуасидан иборат бўлиб, у ёни бу ижтимоий гуруҳ маънавиятини фидоалайди.

Ушбу мафкуранинг ўзи нима? У қандай ва қайси таъмойлар асосида қўрилади? Мафкура — бу гоғалар мажмуасидан иборат бўлиб, у ёни бу ижтимоий гуруҳ маънавиятини фидоалайди.

Ушбу мафкуранинг ўзи нима? У қандай ва қайси таъмойлар асосида қўрилади? Мафкура — бу гоғалар мажмуасидан иборат бўлиб, у ёни бу ижтимоий гуруҳ маънавиятини фидоалайди.

Бу йил республикамиз пиллакорлари мўл ҳосил етиштиришти. Айниқса Анджион вилояти пиллакорлари эришган ютуқлар таҳсинга сазовор.

Ушбу мафкуранинг ўзи нима? У қандай ва қайси таъмойлар асосида қўрилади? Мафкура — бу гоғалар мажмуасидан иборат бўлиб, у ёни бу ижтимоий гуруҳ маънавиятини фидоалайди.

Ушбу мафкуранинг ўзи нима? У қандай ва қайси таъмойлар асосида қўрилади? Мафкура — бу гоғалар мажмуасидан иборат бўлиб, у ёни бу ижтимоий гуруҳ маънавиятини фидоалайди.

Ушбу мафкуранинг ўзи нима? У қандай ва қайси таъмойлар асосида қўрилади? Мафкура — бу гоғалар мажмуасидан иборат бўлиб, у ёни бу ижтимоий гуруҳ маънавиятини фидоалайди.

Ушбу мафкуранинг ўзи нима? У қандай ва қайси таъмойлар асосида қўрилади? Мафкура — бу гоғалар мажмуасидан иборат бўлиб, у ёни бу ижтимоий гуруҳ маънавиятини фидоалайди.

Ушбу мафкуранинг ўзи нима? У қандай ва қайси таъмойлар асосида қўрилади? Мафкура — бу гоғалар мажмуасидан иборат бўлиб, у ёни бу ижтимоий гуруҳ маънавиятини фидоалайди.

Ушбу мафкуранинг ўзи нима? У қандай ва қайси таъмойлар асосида қўрилади? Мафкура — бу гоғалар мажмуасидан иборат бўлиб, у ёни бу ижтимоий гуруҳ маънавиятини фидоалайди.

Ушбу мафкуранинг ўзи нима? У қандай ва қайси таъмойлар асосида қўрилади? Мафкура — бу гоғалар мажмуасидан иборат бўлиб, у ёни бу ижтимоий гуруҳ маънавиятини фидоалайди.

Ушбу мафкуранинг ўзи нима? У қандай ва қайси таъмойлар асосида қўрилади? Мафкура — бу гоғалар мажмуасидан иборат бўлиб, у ёни бу ижтимоий гуруҳ маънавиятини фидоалайди.

Ушбу мафкуранинг ўзи нима? У қандай ва қайси таъмойлар асосида қўрилади? Мафкура — бу гоғалар мажмуасидан иборат бўлиб, у ёни бу ижтимоий гуруҳ маънавиятини фидоалайди.

Ушбу мафкуранинг ўзи нима? У қандай ва қайси таъмойлар асосида қўрилади? Мафкура — бу гоғалар мажмуасидан иборат бўлиб, у ёни бу ижтимоий гуруҳ маънавиятини фидоалайди.

Ушбу мафкуранинг ўзи нима? У қандай ва қайси таъмойлар асосида қўрилади? Мафкура — бу гоғалар мажмуасидан иборат бўлиб, у ёни бу ижтимоий гуруҳ маънавиятини фидоалайди.

Ушбу мафкуранинг ўзи нима? У қандай ва қайси таъмойлар асосида қўрилади? Мафкура — бу гоғалар мажмуасидан иборат бўлиб, у ёни бу ижтимоий гуруҳ маънавиятини фидоалайди.

Ушбу мафкуранинг ўзи нима? У қандай ва қайси таъмойлар асосида қўрилади? Мафкура — бу гоғалар мажмуасидан иборат бўлиб, у ёни бу ижтимоий гуруҳ маънавиятини фидоалайди.

Ушбу мафкуранинг ўзи нима? У қандай ва қайси таъмойлар асосида қўрилади? Мафкура — бу гоғалар мажмуасидан иборат бўлиб, у ёни бу ижтимоий гуруҳ маънавиятини фидоалайди.

Ушбу мафкуранинг ўзи нима? У қандай ва қайси таъмойлар асосида қўрилади? Мафкура — бу гоғалар мажмуасидан иборат бўлиб, у ёни бу ижтимоий гуруҳ маънавиятини фидоалайди.

БОШ ДИРЕКТОР ОТ МИНАПТИ

Гулмурод Рўзимуродов ғалати раҳбар чиқиб қолди. У Қашқадарь вилоятининг «Сабзавотчи» ширкати «Насаф» ишлаб чиқариш бирламаси бош директорлигига тайинланган, эртаси кунини фаолларини йиғиб, одамларнинг ҳаёлида йўқ гапни айтди.

Ушбу мафкуранинг ўзи нима? У қандай ва қайси таъмойлар асосида қўрилади? Мафкура — бу гоғалар мажмуасидан иборат бўлиб, у ёни бу ижтимоий гуруҳ маънавиятини фидоалайди.

• БОҚИЙ ШАЖАРА •

Ўзбекистон мустақиллигининг икки йиллиги арафасида газетамизда «Боқий шажара» рубрикин очинган қарор қилдик. Унда давлатчилигимиз тарихига оид мақолалар силсиласи бериб борилади. Мақолаларда баҳслашадиган ўринлар ҳам учраши табиий, албатта. Лекин ёш олимнинг нияти Ватанимиз тарихи ҳақида ҳолис фикр айтиш.

халлий аҳоли тез-тез кўзгонлар кўтариб турар, бу эса ўз ўрнида салтанат қудратига пугур етказарди. Юнонликлар таъзиқига қарши курашлар натижасида милоддан аввалги III асрда Парфия, Юнон-Бақтрия давлат бирикмаси юзага келади. Демак, милоддан аввалги I-минг йилликнинг сўнги асрларида (III—II асрлар) минтақада асосан уч давлат бирикмаси: Парфия (Хуросон, Сейстон, Фарбий Эрон, Бобил), Юнон, Бақтрия (Сўғдийна, Бақтрия, қисман Шимолий Ҳиндистон) мавжуд бўлган. Милоддан аввалги II асрга келиб Сўғдийна ана қайтиб Хоразм давлати таъсир доирасига тушади. Тахминан шу вақтда Тошкент воҳаси ҳам Хоразм давлати таркибига ки-
ради. Бу билан Хоразм давлати худудни кенгайтири, илгарги қудратини тиклашга муваффақ бўлади. Уша замон Хитой манбаларида Хоразм давлати Қанга номи билан аталган. Шундай манбалардан бирида эътиборини қилиб, улар Қашқадарь, Зарафшон, Тошкент, Бухоро ва Урганча тўғри келади.

режада бўлгани, Хитой ҳақини Ян-лига атиги 2 бош шундай отлардан олиб туришга эришса олган.
Милоддан аввалги II—I асрларда Сурхондарь, Кубодиён, Хуттлон вилоятларини ўз ичига олган Тоҳаристон давлат бирикмаси барпо бўлади. Тоҳаристон дейилишига сабаб милоддан аввалги II асрда Сурхондарь қўни оқимидан мессагетлар иттифоқидagi бир қанча қабилалар жанубга ҳаракат қилиб милоддан аввалги 140—130 йилларда Бақтрия давлатини қулатадилар ва шу ерларда ўрнашиб қоладилар. Тоҳарлар ана шу қабилалар орасидagi энг нуфузлилардан бўлганлар. Милоддан аввалги 126 йили бу ерда бўлган Хитой сайёҳи Тоҳаристоннинг кўп жihatдан Фарғона давлатига ўхшаш томонлари борлигини қайд этиб ўтган.

Шундай қилиб милоддан аввалги бир минг йилликда минтақамизда бир қанча давлат бирикмалари фаолият кўрсатган: Хоразм (VIII—I асрлар); Бақтрия (VIII—VI; III—II асрлар); Фарғона (VI (I) — I асрлар), Тоҳаристон (II—I асрлар). Юқоридagi биз шу нарсани ҳам шохдан бўлдики, давлатчиликнинг милоддан аввалги тараққиёт босқичларидаги давлат бирикмалари тарихий-географик нуқтан назардан жуда улкан худудни қамраб олган.

Бу худуд ҳозирги Ўзбекистон, Туркманистон, Тожикистон, қисман Қозоғистон ва Қирғизистон, Афғонистоннинг қаттагина қисми, Шимолий-ғарбий Ҳиндистон, Эроннинг шарқий вилоятларини ўз ичига олади. Доимо таъкидлаб келинган ва бугун ҳам тез-тез эсланаётган Марказий Осиё халқлари тарихи бирикми масаласида мазкур омил сезиларли роль ўйнаши тўғрисида Марказий Осиё деганда бугун бизда кўпроқ беш қардош давлатлар жойлашган худуд тушунилади. Ҳуқуқий жиҳатдан Марказий Осиёга умуман Осиё қитъасининг маркази тўғри келади. Биз Марказий Осиё тушунчасига ҳам жуғрофий, тарихий, маданий мазо сиғдириш тарафдоримиз. Худуд шу жиҳатлардан олганда Марказий Осиёга Қозоғистон, Олтой ўлкаси, Ғарбий Мўғулистон, Шарқий Туркистон, Шимолий Ҳиндистон, Покистоннинг қаттагина қисми, Афғонистон, Шарқий Эрон, Туркманистон, Тожикистон, Қирғизистон ва Ўзбекистон давлатларини кири тиш мумкин. Бу кўп минг йиллик тарихий ҳақиқатни ҳеч ким инкор қила олмайд. Беш қардош давлатлар эса худуд шу Марказий Осиёнинг юраги, ўзги, қўнғинки, унга ҳаётбахш этувчи бош томири бўлиб қолган.

Иккинчи томондан бу улкан минтақада ўзбек давлатчилигининг тарихий роли ҳам ҳар томонлама мурракб бўлиб қолган. Бунинг исботини тарихий даврлар мушоҳадаси орқали бугунги кунимизга ақинлаштириб борганимиз сари кўриб боришимиз мумкин. Янги милодий давр арафасида минтақада асосан уч давлат бирикми Хоразм, Фарғона, Тоҳаристон мавжуд бўлган. Милодий биринчи аср бошларида Тоҳаристондаги беш сиёсий хонадондан бири қушнлар кучга ўлиб, Тоҳаристондан ташқари Қобул, Қашмир ҳамда Хоразм давлатининг жанубий вилоятларини ўз тасаруфига олади. I аср охирида келиб эса қушнлар Сўғдийна, Тоҳаристон, асли Хоразм, Шарқий Туркистон, асли Хоразм, Афғонистоннинг бир қисми, Шимолий Ҳиндистонни ўз ичига олган улкан салтанат соҳиб эдилар. Улар Рим, Хитой каби қудратли давлатлар билан сиёсий, иқтисодий алоқаларни йўлга қўйдилар.

Қушнлар қарши курашлар милоддан аввалги II асрлардаги кишига тушган Буюк ипак йўли ўтганлиги алоҳида аҳамиятга эга бўлган. Қушнлар даврида фан ва маданият қушнлар арқилиб мавжуд бўлган, бир қанча ашулар (Хоразм, Сўғдийна, Юнон, оромийна катлардан фойдаланилган). Шаҳарларнинг обод этиш мезморида киши соҳаларида ҳам сезиларли ўзгаришлар бўлган. Масалан, Самарқанд шаҳри майдони 50 гектарни, Марғанич эса 300 гектарни ташкил қилган. Суний суғориш ишларини давом эттириш орқали деҳқончилик, ерни қайта ишлаш тармоқларида ҳам раванққа эришиб борилган. Каналлар қазиб, тўғонлар қуриш каби катта куч ва меҳнат талаб қиледиган ишларга давлатнинг марказий ва маҳаллий идоралари раҳбарлик қилиб қолган.

III асрга келиб қушнлар салтанати эътиборга берилади. Хоразм ва Фарғона улардан ажралиб чиқадилар. Хоразмда сиёсий ҳокимиятни Афғонийлар хонадони ўз қўлига олади. IV асрда батамом қушнлар Қушнлар давлати ўрнига V асрда минтақада янги сулола Эфталитлар (ҳайталлар) ўз ҳокимиятларини ўрнатиб улар ҳам Сирдарёдан Шимолий Ҳиндистонгача бўлган худудни бошқара бошладилар. Эфталитлар даври кўп жиҳатларда қушнлик билан ўхшаш томонларга эга бўлса-да, бироқ иқтисодий-иқтисодий тараққиётда баъзи бир фарқлар кўзга ташланади.

Ташқи сийосатда Эфталитлар Эронда ҳукмронлик қилётган сасонийлар салтанати билан доимий кураш олиб борганлар. 484 йили эронликлар қўқаштиқ зарба берилганидан сўнг сасонийлар ҳар йили солиқ тўлаб туришни ўз бўйинларига олишга мажбур бўлганлар.

Ўзбекистон ФА Шарқшунослик институтининг қатта илмий ходими, тарих фанлари номзоди.
Азамат ЗИЕ, Шарқшунослик институтининг қатта илмий ходими, тарих фанлари номзоди.

Катта ҳаёт бўсағасида. Абдувоҳид ТУРАЕВ сурат-навис.

«Ўзбекистон овози»га жавоб берадилар

«БЕКОРЧИЛИК»

«Ўзбекистон овози» 1993 йил 19 май.

Ушбу сарлавҳа остида босилган танқидий мақолада Тошкент шаҳар қурилиш корпорациясининг «Қурилиш-механизация» трестига қарашли 1-бошқармада бозор иқтисодиёти шароитида шериклар билан алоқалар ўзгаришидан қўнғин зарур техникалар буюриб туриб қолаётгани тўғрисида мутахассислар ирози бўлишганлиги айтилган эди.

Ана шу мақола юзасидан «Қурилиш-механизация» трест бошқарувчиси Б. Набиқонов имзоси билан жавоб хатти олинди. Унда, жумладан, шундай дейилади:

«Мақола трестнинг ҳамма бўлиmlаларида муҳокама этилди. Механизация бошқармаларининг раҳбарлари танқиддан керакли хулоса чиқардилар.

Мақоладаги факт ҳақиқатга тўғри. Нарх-навоининг кескин равишда ошиб кетиши ва шунга боғлиқ равишда қурилиш материалларининг қимматлашиши натижасида Тошкент шаҳрида капитал қурилиш ҳамма пессайб кетди, механизмларга бўлган эҳтиёж эса камайди. Оқибатда механизматорлар сони қисқарди.

Вазирлар Маҳкамасининг «1993 йил капитал қурилишининг параметрлари ва молиялашнинг асосий принциплари ҳақидаги шў йил 12 февралдаги 78-сон қароридан кейин қурилишдаги аҳол анча яхшиланди. Асосий буюртмачини молиявий таъминлаш ишлари бошланди. Бундан ташқари, трест фақат шаҳарда эмас, балки Тошкент ва республика атрофида тўғридан-тўғри шартнома билан ишлаш имкониятларини қидириб топилди.

• ЕДНОМА
ЁҒОЧ ПОЛВОН

Шаҳар ва қишлоқлар, ўлкалар ўз хунарамандлари, сўз усталари, паҳлавонлари, етиштирган буюмлари билан ҳақли равишда фахрланадилар. Ёғоч полвон ҳам фахр билан номи тилга олинган машҳур паҳлавонлардан бири ва ақолиби инсон эди. Фарғона вилояти ва ундан ташқарида ҳам у кишини қирғ майдонда қўришга муяссар бўлган эди. 1926 — 1928 йиллар эди. (У вақтда Марғон шаҳрида яшардим). Уша пайтда «Цирк очилди» қизил Спартак деган зўр паҳлавон келибди» деган хабар тарқалди. Циркда полвонлар қуриши ҳам бўлармиш. Айни муддао! Бундай томошани кўрмай бўладими?

Цирк бозор майдонининг бир четида, усти брезент билан қопланган баланд чодирга жойлашган эди. Одам кўп. Бир вақт баҳайбат киши майдонга чиқиб, атрофга бош эгиб салом берди. Гавдасига, ёнига ўйшаган қирралли бошига, йўғон бўйига қараб ундан кўп қароматлар келиши музикачилигини ўйлардим. Чиндан ҳам... уни панжара янча қамалган эдилар. У йўғон овози билан Спартак қўлини қўйлади, кейин панжаранинг билак йўғончилиги темирларини қайириб ташлаб, ташқарига чиқди. Қарсақлар янгради. Кейин баландликка чиқди-да, қорнига тасма боғланган туяни тиши билан ердан қўтарди. Пастта туягач, қатта тошларни қўтариб ўйнади. Охирида эълон эттириди:

— Эшитмадм деманглар, эртага шу буюнда қизил Спартак билан Ёғоч паҳлавон кураш тушунади!

Эртасига қўвончдан, оломон цирк томон оқди. Зўр томоша бўлиши аниқ эди.

Сўл томонда ўтирган кишилар орасида ўрнидан турган Ёғоч полвон қўрилардан фотга олди. Баланд бўйли, қадди-қомати келишган, истарак иссиқ, йилғит эди у. Айтишларча, Марғоннинг Тошқон деган жойида деҳқончилик қилиб кун кечирган. Бир ўтиришида янги хурмача қатиқ ва бир қанча нонни

Тошкент вилояти Қўбрай ноҳисиси 6-урта мактаб томонидан 1993 йилда Саннат Болтабоевна НОРМАТОВА

номига берилган АУ № 287157 рақамли аттестат йўқолганлиги сабабли БЕКОР ҚИЛИНАДИ

● Эълонлар кечиктирмай чоп этишга кафолат берилади.
● Қўлғамалар ҳажми чекланмайди.
● Рўйхатдан ўтиш тартиби № 000120.
Газета офсет усулида А—2 форматда босилади.
Ҳажми 2 босма табоқ, тиражи 155296 нусха.
Босишга топшириш вақти — 21.00 топширилди — 21.00
Г—479. № 144.

ТАРИХ
ГУВОҲЛИК
БЕРАДИ

(БИРИНЧИ МАҚОЛА)

Қадимги давлатлар юзага келган улкан манзарасига назар ташласак, бундай давлат бирикмалари асосан табиий жиҳатдан бой воҳаларда, серсув, муносиб иқлим ва ер тузилишига эга минтақаларда барпо бўлганлигини кўраемиз. Ҳақиқатан ҳам яшаш учун шарт-шароит етарли бўлган жойларда кишилар тўпланиши, турли иқтимоий уюшмаларга бирикшиши, атроф-муҳит билан феодал муносабатда бўлиши, таъриба ортириши, муқимлашиши, тегишли тартиблар мажмуасини ишлаб чиқиши ва шунга ўхшаш иқтимоий-иқтисодий тараққиёт омилларини жиловлаб бориши табиий. Вақт ва таъриба омиллари ҳар қандай уюшмани эртимкеч иқтимоий-иқтисодий тараққиётда юқори даражадаги марраларни элашга ундайди. Бу ўз ўрнида уюшма, жамяят бошқарувида тегишли ўзгаришлар содир бўлишига олиб келади. Шу тарихи кўп жиҳатлардан улумийликка, ақинликка мусоли бўлган жомалар иттифоқи, бориб-бориб давлат бирикмалари юзага кела бошлади.

Иқтимоий-иқтисодий тараққиётнинг асосий йўналиш қонунчилигини, босқичларини аниқ билган ҳолда археологик изланишлар натижалари, ёзма манбаларга суянган тарзда аниқ айтиш мумкинки, ўлкамизда давлатчиликнинг дастлабки қўришлари милоддан аввалги VIII—VI асрларга тўғри келади. Бу вақтларда Хоразм ва Бақтрия давлат бирикмалари мавжуд бўлган. Худуд шу даврда ғарбда, аниқроқ ғарбий Эрон худудига Мидия давлати ҳукмронлик қилган. Хоразм давлати территориясига бугунги Ўзбекистон худудининг деярли барчаси, Эроннинг иттифоқ-шарқий қисми ва Афғонистоннинг шимолий қисми эъти баъзи бир ерлар кирган. Иккинчи изланишлар шунки кўрсатадики, милоддан аввалги биринчи минг йиллик ўрталарида яқин даврда Хоразм давлати ҳаётининг барча жабҳаларида ўз даври учун тараққиётнинг илгарии марраларига бўлган. Ушлаб қақиримларга қўзилган каналлар қазиб, улкан суний суғориш тармоқларининг юзага келиши, қаттадан-қатта қурилиш иншоотлари: шаҳарлар, қалъалар, қўрғонлар барпо этиш каби таъдирлар амалга ошириб борилган. Булар ўз-ўзидан бўлмагани табиий ҳол. Бунинг учун катта иқтисодий замин, кўп сонли кишилар, уларга раҳбарлик қилиш маълули бир таъриба ва албатта ана шу давлат бирикми иқтимоий-иқтисодий, сиёсий тараққиёт мезморида келиб чиқувчи эҳтиёж зарур бўлган. Уша қадим замонларда ушунда қазилма бойликлардан (олтин, темир, мис, қўроғшин, қалай, нефть, феруза ва бошқалар) манфати равишда фойдалана билши, деҳқончилик, чорвачилик, богдорчилик ва хунарамандчиликнинг муноси равишда йўлга қўйилганлиги бир томондан ўлканнинг умумтараққиёт даражасини кўрсатса, иккинчи томондан шундай имкониятларга эга минтақанинг маълули бир сиёсий, иқтимоий-иқтисодий вазилавлари, ўз

*) Бир талант 30 килограмм кумушга тенг ўлчов бирикми бўлиб, ўз даври учун жуда катта маблағни ташкил этган.

МУАЛЛИФ ҲАҚИДА:
Азамат ЗИЕ 1985 йилда Тошкент давлат университетининг шарқшунослик факультетини битирди. Меҳнат фаолиятини Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси Абу Райҳон Беруний номи Шарқшунослик институтида давом эттирмоқда. Марказий Осиё халқларининг XVI—XVIII асрлардаги тарихига доир нодир кўзёзма «Силсилат ус-салотин» асарини асосида тарих фанлари номзоди илмий ишни ҳажма қилган.

леди. Қадимги давлатлар юзага келган улкан манзарасига назар ташласак, бундай давлат бирикмалари асосан табиий жиҳатдан бой воҳаларда, серсув, муносиб иқлим ва ер тузилишига эга минтақаларда барпо бўлганлигини кўраемиз. Ҳақиқатан ҳам яшаш учун шарт-шароит етарли бўлган жойларда кишилар тўпланиши, турли иқтимоий уюшмаларга бирикшиши, атроф-муҳит билан феодал муносабатда бўлиши, таъриба ортириши, муқимлашиши, тегишли тартиблар мажмуасини ишлаб чиқиши ва шунга ўхшаш иқтимоий-иқтисодий тараққиёт омилларини жиловлаб бориши табиий. Вақт ва таъриба омиллари ҳар қандай уюшмани эртимкеч иқтимоий-иқтисодий тараққиётда юқори даражадаги марраларни элашга ундайди. Бу ўз ўрнида уюшма, жамяят бошқарувида тегишли ўзгаришлар содир бўлишига олиб келади. Шу тарихи кўп жиҳатлардан улумийликка, ақинликка мусоли бўлган жомалар иттифоқи, бориб-бориб давлат бирикмалари юзага кела бошлади.

Манзиллими: 700083 ТОШКЕНТ, ГСП, МАТБУОТЧИЛАР КУЧАСИ, 32-УЙ.

МУАССИСЛАР:
ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚ ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИ
МАРКАЗИЙ КЕНГАШИ ВА
ЎЗБЕКИСТОН ОВОЗИ
ЖУРНАЛИСТЛАР ЖАМОАСИ
Бош муҳаррир
Азим СУЮН.

«ЎЗБЕКИСТОН ОВОЗИ»
РЕДАКЦИЈАЛАР:
Иқтисодий ҳаёт — 33-47-80, 33-53-14.
Иқтимоий ҳаёт — 33-21-43, 33-53-16.
Жаннатчиликка қарши кураш — 33-76-84, 33-26-70, 33-53-15.
Вилоят муҳбирлари — 33-12-16, 32-57-20.
Хатлар, ахборот ва спорт — 33-12-36, 32-55-16
«Осиё бозори» — 33-41-89, 32-55-70.
Котибият — 33-72-83, 32-53-06.
Эълон ва билдирувлар — 32-54-12.

Шароф Рашидов фонди — 33-20-36, 32-54-35.
Қабулгона — 32-55-15.
ЎЗ МУХБИРЛАРИМИЗ:
Андижонда — 4-48-85;
Бухорода — 3-96-12;
Гулстанда — 2-26-22;
Жиззахда — 3-31-86;
Навойда — 3-74-76;
Нукусда — 2-42-82;
Директор — Ж. ҲОЛҚОСИМОВ. Набатчи: С. СИРОЖИДДИНОВ.